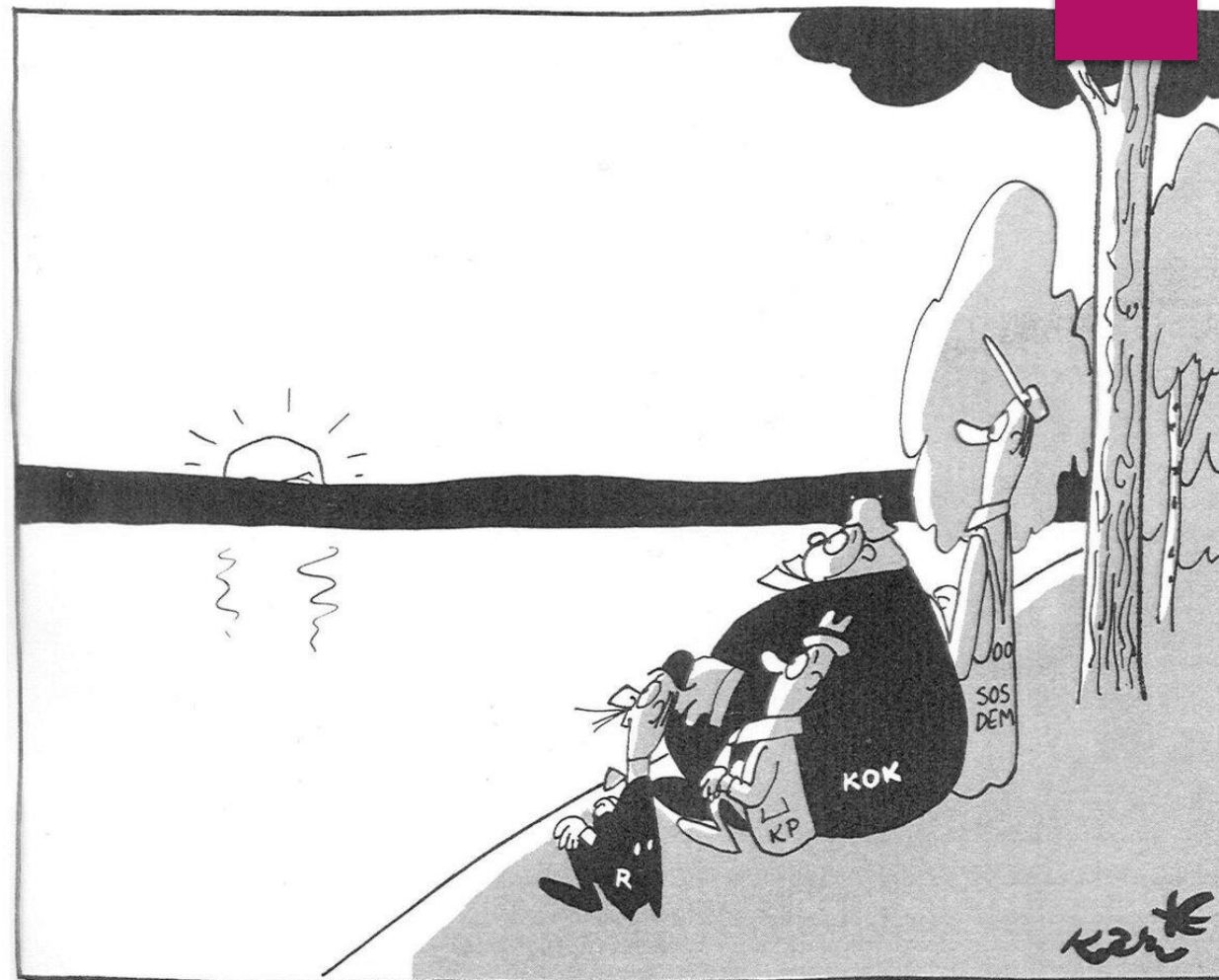

Kpl 17,
Kekkosen valtakunta

S.142-153

Mitä muistat
Kekkoesta?

Auringonlaskun odotus Juhannuksena 1961

Video

Katso video: Viisi faktaa Kekkosesta

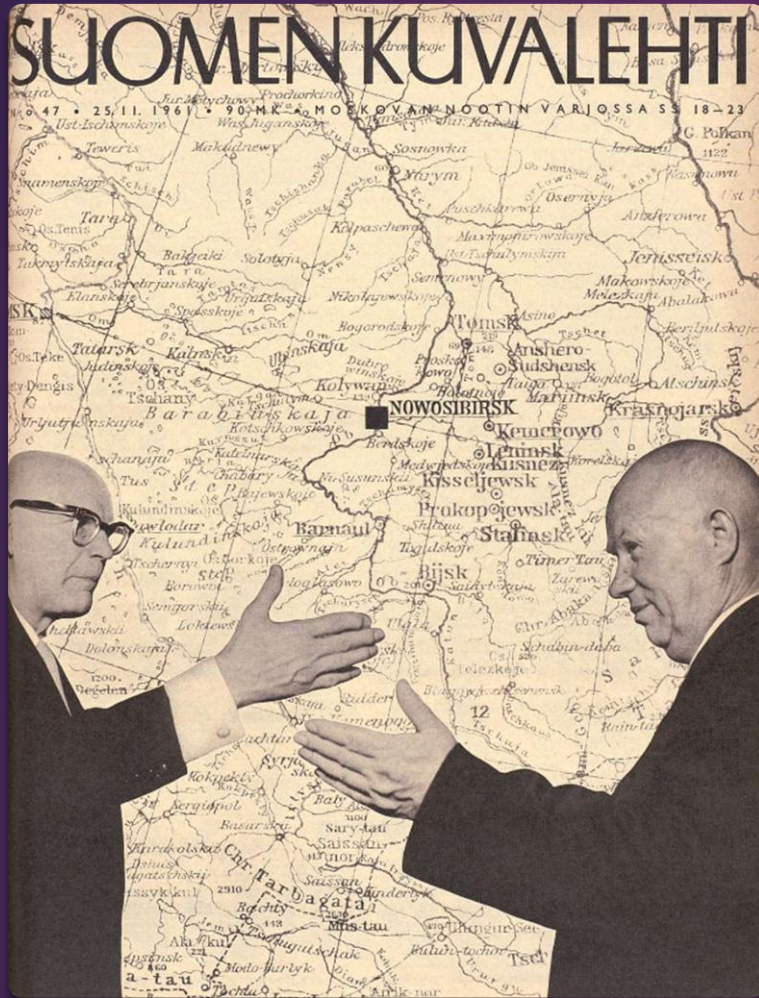
Otava, kpl 17

Puolue	Paikkamäärä
SDP	48
Maalaisliitto	48
Kokoomus	29
RKP	14
Liberaalinen Kansanpuolue	8
Työväen ja pienviljelijäin Sosialidemokraattinen Puolue	3
Suomen Kansan Demokraattinen Liitto	50

Miten tilasto
liittyy
yöpakkasiin?

Miten tilasto liittyy yöpakkasiin?

- Taulukko kertoo eduskuntavaalien tuloksesta vuonna 1958.
- Kommunistipuolue SKDL sai eniten ääniä. Muut puolueet eivät kuitenkaan suostuneet muodostamaan hallitusta heidän kanssaan.
- Neuvostoliitto alkoi osoittaa Suomelle mieltään, mikä johti yöpakkasiin 1958–59.
- Neuvostoliitto veti suurlähettiläänsä pois Suomesta.
- Neuvostoliitto katkaisi meneillään olleet kauppaneuvottelut Suomen kanssa.
- Kekkonen matkusti Neuvostoliittoon neuvottelemaan tilanteesta.
- Lopulta hallitus erosi ja kriisi laukesi.

Miten kuva liittyy
noottikriisiin?

Miten kuva liittyy noottikriisiin?

- NL lähetti Suomelle nootin ja ehdotti YYA-sopimuksen mukaisia konsultaatioita, koska ”sodan uhka on kasvanut Euroopassa”.
- Kekkonen ja Hruštšov neuvottelivat Novosibirskissä.
- Kekkonen onnistui purkamaan noottikriisin, mikä varmisti hänen uudelleenvalintansa 1962 presidentinvaaleissa.
- Kekkonen tiesi nootin tulevan ja saattoi jopa ”tilata” sen presidentinvaaleja varten.

Noottikriisi 1961

Syitä ja seurauksia

Syitä:

- Kekkonen sisäpolitiikkaa: pyrkimys varmistaa uudelleen valinta? Honka-liitto eli Kokoomuksen ja SDP:n asettama vastaehdokas, oikeuskansleri Olavi Honka.
- Breznevlin sisäpolitiikka: pyrkimys osoittaa nootilla vahvaa politiikkaa
- Kylmän sodan kärjistyminen: Kuuba vs. Yhdysvallat, Berliinin muurin rakentaminen
- Varoitus Suomelle länsisuhteista: Kekkonen valtiovierailu Yhdysvalloissa, EFTA-neuvottelut sekä neuvostovastainen kirjoittelu Suomen lehdistössä

Seurauksia:

- Olavi Honka luopui presidenttiehdokkuudesta ja Kekkonen uudelleenvalinta varmistui
- Kekkonen neuvottelut Novosibirskissä -> asema vahvistui NL:n suhteiden takuumiehenä.
- Suomi sai solmittua Fin-Efta sopimuksen 1960-luvun alussa (Euroopan vapaakauppasopimus)
- Idänsuhteet vakiintuivat

Kekkonen, Kekkonen, Kekkonen..

- Presidenttinä 1.3.1956-27.1.1982
- Presidentinvaalit 1974
  - Kekosta kysyttiin ehdokkaaksi, koska hänet nähtiin tärkeänä idänsuhteiden kannalta
  - Kekkonen lupasi suostua mikäli vaaleja ei tarvitse järjestää
  - Olisi edellyttänyt poikkeuslakia ja sitä piti kannattaa 5/6 kansanedustajista, Kokoomus vastusti
  - Zavidovo-vuoto: Kekkonen ja NL johtaja Leonid Brežnevinkin käymien epävirallisten neuvottelujen muistio vuoti julkisuuteen. Aiheena Suomen EEC-jäsenyys. Kekkonen ilmoitti, että NL luottamus on mennyt eikä hän ole käytettävissä presidentinvaaleissa.
  - Kokoomus suostui poikkeuslakiin ja Kekkonen valittiin poikkeuslain turvin jatkamaan 4 vuotta
- ETYK 1975, Kekkonen valta suurimmillaan
- Kekkonen valinta 1978 presidentinvaaleissa, 7 puolueen ehdokas
- Kekkonen joutui luopumaan presidentin tehtävistä terveyssyistä 1981

Kekkosen ero ja SDP:n aikakausi

- Presidentti Kekkosen terveydentila heikkeni, eropyyntö 1981
  - 25-vuotinen Kekkosen ja Maalaisliiton/Keskustapuolueen valtakausi presidentin tehtävässä oli lopussa
  - Presidentinvaalit 1982 olivat poikkeuksellisen kiinnostavat, koska nyt aidosti valittiin uutta presidenttiä
  - **Kekkosen seuraajat:**
  - Mauno Koiviston, SDP (1982-1994)
  - Martti Ahtisaari, SDP (1994-2000)
  - Tarja Halonen, SDP (2000-2012)
- Muutos oli poliittisesti merkittävä, vuosina 1982-2012 Suomea johtivat SDP:n presidentit 30-vuoden ajan.

Suomettuminen

Suomettuminen = maa virallisesti itsenäinen, mutta todellisuudessa joutuu ottamaan suurvallan edut huomioon sisä- ja ulkopolitiikassaan. Tyypillistä oli Neuvostoliiton todellisten ja oletettujen toiveiden myötäily sisä- ja ulkopolitiikassa.

Käsitteitä:

Moskovan kortti → poliitikko esitti asian Moskovan toiveena, jolloin muita perusteluja ei tarvittu.

Kotiryssä → NL:n tehtaankadun suurlähetystössä työskentelevä henkilö, johon poliitikko tai virkamies oli läheisessä kontaktissa.

(Itse)sensuuri → poliitikon ja median tapa tuoda asioita julkisuuteen tai käsittelyyn; sensuroitiin pois asiat, joihin NL:n kanta voisi olla kielteinen.

Poliittinen liturgia → tapa puhua julkisesti NL:n ja Suomen suhteista korostaen kasojen välistä suurta ystävyyttä ja rauhaa sekä YYA-sopimusta ja läheisiä sekä molempia hyödyttäviä yhteistyösuhteita.

Tehtäviä

Lue kpl 17, Kekkonen valtakunta, s.142-153

Tee tehtävät 1, 2, 4, 5, s.153